

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Leges Presbyterorvm Northvmbrensivm, Cvm Ad Mores eorum
corrigenDOS, tum ad ipsorum ministeria promouenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

LEGES PRESBYTERORVM
NORTHUMBRENSIVM, CVM AD MORES
eorum corrigendos, tum ad ipsorum ministeria pro-
mouenda.

I.

Ex manu-
scripto co-
dice biblio-
thecæ Can-
tuariensis.

Art. 4.

SI quis presbytero alicui iniuriam intulerit, omnes sui
ordinis, auxiliante episcopo, emendationem diligen-
ter curent, & unicuique fiat iustitia, prout scriptum est:

Quasi cor unum & anima una.

II.

Alterius ec-
clesia non
est inuaden-
da.

Et prohibemus (sicut a Deo est prohibitum) presbyte-
rum aliquem ecclesiam alterius emere; sed neque alterius
recipere, nisi illius fuerit qui ob crimen aliquod capitale
indignus censeatur ut altari deseruiat. Si quis presbyter
contra hoc deliquerit, honore suo exuatur & parium suo-
rum amicitia, Missam nullam celebrato, donec id legiti-
mo permisso faciat. Soluat etiam is qui iniuriam intulit
20. oras, * & episcopo 12. oras, & presbytero quem eiecit
ex ecclesia sua 12. oras, comitibus suis omnibus, & amittat
præterea quidquid pecuniæ vel rei alterius, si quid dede-
rit pro ecclesia alterius presbyteri obtinenda. Vnusquis-
que etiam presbyter 12. inueniat fideiussores de legibus
sacerdotalibus debite obseruandis.

* Leges
dam ces-
su 10.
oras epi-
scopo, 12.
oras pre-
sbytero,
& 6. & 12.
oras co-
mitibus,
&c.

III.

Et si presbyter quispiam deliquerit in officio, & epi-
scopo inhibente Missam celebrauerit, pendat eo nomi-
ne 20. oras, & deliquium nihilo minus quod patrauerit
refarcito.

IV.

Si presbyter ipsius episcopi edictum neglexerit, 20. oris
compensato.

V.

Si presbyter cum laicis contribuerit quod inter sacros
ordines rite debet, 20. oris restaurato.

VI.

Si presbyter edictum archidiaconi non exequatur, 12.
oris eluito.

VII.

VII.

Si presbyter reus criminis contra archidiaconi prohibitionem Missam celebrauerit, 12. oras dependito.

VIII.

Si presbyter officium baptizandi aut confitendi denegauerit, luat 12. oris, & veniam apud Deum acrius implorato.

IX.

Si presbyter chrisma tempore debito non quærat afferatque, 12. oris hoc exoluat.

X.

Infans omnis intra 9. noctes mature baptizetur, sub pœna 6. orarum. Et si infans aliquis intra 9. noctes per negligentiam mortuus fuerit, componatur apud Deum absque multa seculari. Sed si exactis 9. noctibus per negligentiam mortuus fuerit, componatur utique apud Deum, & soluantur præterea illi parochiæ 12. oræ, quod infans tam diu fuisset Ethnicus.

XI.

Si presbyter in diebus festis vel ieiuniis populo indicendis deliquerit, apud Deum veniam petat, & 12. oras pensato.

XII.

Si presbyter in aliena diœcesi ordinationem iniuste obtinuerit, 12. oris mulctetur, diaconus 6. & exuatur ordine, nisi diœcesanus episcopus ordinationi pepercerit.

XIII.

Si presbyter in ædibus non consecratis Missam celebrauerit, 12. oris luito.

XIV.

Si presbyter super altari non consecrato Missam celebrauerit, 12. oras dependito.

XV.

Si presbyter in ligneo calice corpus dominicum consecrauerit, 12. oris emendato.

XVI.

Si presbyter absque vino Missam celebrauerit, 12. oris abluito.

XVII.

Si presbyter corpus Christi negligenter curauerit, 12. oras soluat.

XVIII.

Si presbyter sapius quam ter in die vna Missam celebraverit, 12. oris mulctator.

XIX.

Si quis pacem ecclesie violauerit, componat secundum ecclesie disciplinam, & secundum quod eiusdem sit immunitas.

XX.

Si quis apud ecclesiam mercaturam exercent, *laghsit*, id est legis violata, poena esto.

XXI.

Si quis ecclesiam suis necessariis deseruire fecerit, vt de lege violata hoc componat.

XXII.

Si quis presbyterum ex ecclesia sua iniuste eiecerit, *laghsit*, id est legis violata, poenam subeat.

XXIII.

Si quis presbyterum vulnerauerit, vulnerationis curam pensato, & propter sacrum eius ordinem, in compensationem altaris etiam 12. oras numerato. Sin autem in diaconum hoc sit perpetratum, 6. oras in altaris violati precium exhibeto.

XXIV.

Si quis presbyterum interfecerit, plenam capitis æstimationem (quod vveram dicunt) pendito: episcopo etiam in compensationem sceleris in altare editi 24. oras. Sin in diaconum hoc sit perpetratum 12. oras numerato, ob altaris violati compensationem.

XXV.

Si presbyter quid commiserit in dedecus ecclesie, honorem omnem quem ex ea consecutus est amittat integre.

XXVI.

Si presbyter rem aliquam indecentem in ecclesia posuerit, hoc emendato.

XXVII.

Si presbyter quidpiam ecclesie alienauerit, illud compensato.

XXVIII.

Si presbyter sua sponte ecclesiam deseruerit in quam ordinatus fuit, id idem emendato.

XXIX.

Si presbyter alium contempserit, vel in eum verbis aut factis peccauerit, id etiam compensato.

XXX.

Si presbyter cum alio pugnaverit, emendet hoc, cum apud ipsum, tum apud episcopum.

XXXI.

Si presbyter alicui in iniusta causa fit auxilio, hoc emendato.

XXXII.

Si presbyter alicui iustum auxilium denegauerit, id compensato.

XXXIII.

Si presbyter alterum non admoneat de eo quod nouit ipsi detrimento fore, illud compensato.

XXXIV.

Si presbyter barbam vel comam radere neglexerit, compensato.

XXXV.

Si presbyter concubinam suam dimiserit, & aliam acceperit, anathema sit.

XXXVI.

Si presbyter ad tempora constituta vices non pulset, vel horas non canter, hoc compensato.

XXXVII.

Si presbyter cum armis ecclesiam intrauerit, hoc compensato.

XXXVIII.

Si presbyter male absoluerit anniuersarium ecclesie ministerium interdiu vel noctu, illud compensato.

XXXIX.

Si presbyter ordalium male disposuerit, compensato.

XL.

Si presbyter tonsuram suam obuelet, emendato.

XLI.

Si presbyter ebriosus, aut scurrilis, aut *ealscop* fuerit, compensato.

XLII.

Si presbyter inter vicinos in parochia sua aliquid occultauerit ad iniustum regimen exercendum, hoc emendato.

XLIII.

Si presbyter anniuersarios ritus per obliuionem prætermiserit, emendet.

XLIV.

Si presbyter Synodum declinauerit, hoc compensato.

XLV.

Si presbyter se iustitiæ non submiserit, sed decreto episcopi repugnauerit, vel id corrigat, vel a communione separetur ordinatorum, & exuatur tam e societate sua, quam honore quolibet, ni se submiserit, & luculentius satisfecerit.

XLVI.

Si quis legem diuinam vel humanam calumniatus fuerit, acriter corrigatur.

XLVII.

Debemus omnes Deum vnum venerari & diligere, vnam etiam fidem Christianam tenere mordicus, omnemque paganismum vnanimiter abicere.

Superstitio-
nis Ethni-
cæ rei quo-
modo puni-
endi.

Si quis igitur posthac aliquem cognouerit, qui superstitiones aliquas Ethnicas exercuerit, siue per sortilegium, siue per torrem, vel qui veneficiis delectatur, aut idola colit, si thanus sit regius, 10. semimarcis plectitor, vna scilicet medietate Christo, altera vero ipsi regi.

Si sit alius possessor prædiorum qui fecerit, 6. hic semimarcas pendito, medietatem scilicet vnam Christo, alteram fundi illius domino.

Si inferior quispiam qui sərbena dicitur, 12. oras soluat.

Si thanus regis hoc in lite negauerit, nominentur ei 12. compurgatores, & accipiat e consanguineis suis duodecim, duodecim etiam alienigenas. . . . & si defecerit, lahslitam pendito 10. semimarcas.

Si possessor prædiorum hoc negauerit, accipiantur ei tot parium suorum, quot thano regis indicebantur, & si is defecerit, lahslitam pendito 6. semimarcas.

Si cyrliscus (id est rusticus vel paganus) hoc in lite negauerit, accipiantur ei parium suorum quotquot prædictis aliis est indictum: & si is defecerit, lahslitam pendito 12. oras.

XLVIII.

Si superstitiosus ille Conuentus, qui *frithgear* dicitur, Conuentus
superstitio-
sus. habitus fuerit in terra alicuius circa lapidem, arborem, fontem, vel nugas alias istiusmodi, pendat, qui hoc fecerit, legis violatæ multam, dimidium Christo, dimidium terræ domino; & si terræ dominus noluerit auxilium præbere ad hoc corrigendum, habeant Christus & rex emendationem.

XLIX.

Mercaturam in die solis exercere, & curias alicubi celebrare prohibemus: opus etiam quodlibet, & omnimodam vectorem, siue in plaustris, siue in equis, siue in aliis oneribus ferendis. Qui contra hoc deliquerit, liber multam soluat 12. oras; seruus corium perdat, id est vapulet, ni sit viator necessitate compulsus, vel propter cibi inopiam, aut ex causa euitandi inimicos. In vigiliis festorum itinerari ex necessitate licet inter Eboracum & sex inde mille passus mensuratos. Dies solis.

L.

Qui festa aut debita ieiunia violauerit, 12. oris luat.

L I.

Volumus etiam vt omnis denarius Romanus integre soluatur ad cathedram episcopalem ante Missam sancti Petri annuatim: & præterea volumus vt in quolibet Vva-pentachio duo fideles thani, & presbyter Missalis vnus eligantur ad hunc colligendum, qui acceptum protinus tradant, interposito, * si necesse fuerit, iuramento. Denarius
Romanus.

* si au-
deant,

Si vel thanus regis, vel quis alius fundi dominus, hunc detinuerit, multam inferat 10. semimarcas, dimidium Christo, & dimidium regi.

Si villaticus aliquis hunc denarium aut celauerit aut detinuerit, eum soluat dominus eius prædialis; & in compensationem bouem capiat villatici. Quod si dominus detrectauerit, accipiant Christus & rex 12. oras in plenior emendationem. De eodem.

Si decimas qui thanus est regis detinuerit, 10. pendito semimarcas, possessor prædiorum 6. & cyrliscus seu paganus 12. oras. Decimæ.

L II.

Prohibemus etiam (vt a Deo est prohibitum) vt nemo Coniugiū.

habeat nisi vxorem vnicam, & hanc vtique debite coniugatam, & in conspectu publico datam antea: & vt nemo matrimonium contrahat in cognatione sua, scilicet infra gradum seu geniculum quartum, nec cum consponsali sua ad fontem sacrum. Si quis contrarium fecerit, careat Dei misericordia, ni resipiscat, & secundum arbitrium episcopi compensauerit. Sin vltius in nequitia progrediens moriatur, honesta careat sepultura, & a Dei misericordia alienus esto.

L III.

Monialis.

Si quis cum moniali concubuerit, vterque pendat vxorem suam, id est capitis æstimationem, ipse scilicet atque illa; & si in hoc moriantur absque pœnitentia, honesta careant sepultura, & a Dei misericordia alieni sunt.

L IV.

Vxorem dimittens.

Si quis vxorem suam legitimo matrimonio viuente dimiserit, & aliam illegitime duxerit, careat Dei misericordia, nisi emendauerit. Vnusquisque autem iuste teneat matrimonium suum dum vxor vixerit, nisi forte acciderit quod consilio episcopi separentur, vt diuisim postea viuant in castitate.

L V.

Si quis in posterum leges iustas violauerit, assidue componat.

L VI.

Debemus omnes Deum vnum venerari & diligere, fidem vnicam Christianam tenere mordicus, omnemque paganismum penitus abiicere. Et volumus vt *land ceap* & *lab ceap*, & responsa prudentium, & verum testimonium, & iustum iudiciũ, & *fulloc* & *frum talu* firma permaneant: poculenta etiam, & esculenta, dominoque fundi debitæ rectitudines persoluantor: & vna semper sit in populo Christianitas, & regnum vnum.

Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc, & vsque in sæculum.